

2010-11-29

Dnr 43–2010:1367

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Viggestorpsskolan,
Svälthagsskolan och Resursskolan
i Finspångs kommun

Rektorn vid Viggestorps rektorsområde
Torstorpsvägen 2
612 34 Finspång

Finspångs kommun
Bergslagsvägen 13-15
612 80 Finspång

Tillsyn i Viggestorps rektorsområde

Förskoleklass och grundskola årkurs 1–6 samt Resursskola årkurs 4–9

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolorna, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte ge en heltäckande bild av tillståndet i skolorna.

I Viggestorps- och Svälthagsskolan kan Skolinspektionen konstatera att även om flertalet elever når målen finns det behov av att ytterligare förbättra möjligheterna för eleverna att nå målen för utbildningen. Av rektorsintervjun framgår att lärare och rektor på skolan genomför utvärderingar för att förändra och förbättra undervisningen. Skolorna måste fortsättningsvis utvärdera, analysera och förbättra utbildningarna ytterligare så att samtliga elever får möjlighet att nå de nationella målen.

Måluppfyllelsen i Resursskolan är låg. Ett förbättringsarbete har påbörjats men rektorn och skolan måste intensifiera arbetet ytterligare för att utveckla denna enhet. Rektor måste vidta åtgärder så att alla eleverna på skolan får möjlighet att nå de nationella målen och att eleverna får tillgång till grundskolans samtliga ämnen samt att eleverna har en trygg och bra lärandemiljö. Skolinspektionen finner att det är anmärkningsvärt att detta utvecklingsarbete inte påbörjades tidigare efter den förra inspektionen av Resursskolan (Dnr 53-2004:3253).

Övergripande dokument som utformningen av planen mot kränkande behandling och de dokument som gäller elevens utveckling och stöd; det vill säga individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen och åtgärdsprogram måste förbättras på Resursskolan. Skolinspektionen noterar att rektor och skolan påbörjat ett arbete för att förbättra dessa dokument men vill påpeka vikten av att detta arbete intensifieras för att säkerställa en jämn och hög kvalitet på skolans arbete. Inspektionen noterar även att rektor och personal har arbetat fram en ny verksamhetsplan för Resursskolan och det är ett steg framåt i utvecklingen att även eleverna på denna skola ska nå målen. För övrigt hänvisas till kommunbeslutet gällande denna skola.

Skolinspektionens beslut

Viggestorpskolan

Skolinspektionen har under tillsynen av Viggestorpsskolan identifierat följande brister.

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper).
- Individuella utvecklingsplaner utarbetas inte enligt författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).

Svälthagsskolan

Skolinspektionen har under tillsynen av Svälthagsskolan identifierat följande brister.

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper).
- Individuella utvecklingsplaner utarbetas inte enligt författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).

Resursskolan

Skolinspektionen har under tillsynen av Resursskolan identifierat följande brister.

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i de ämnen eleverna har undervisning i. (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper).
- Individuella utvecklingsplaner utarbetas inte enligt författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte enligt författningarnas krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Undervisningen utgår inte från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen (2 kap 6 § grundskoleförordningen).
- Eleverna har anpassad studiegång men den är inte individuellt anpassad för varje elevs unika situation (5 kap 10 § grundskoleförordningen).

Kommunen och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brist/brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Finspångs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Finspångs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråden Christina Aro Östgren och Johan Nilsson samt avdelningsjuristen Carin Holtz.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Johan Dietrichson
utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Bedömningar och motiveringar, Viggestorpsskolan
Bilaga 3	Bedömningar och motiveringar, Svälthagsskolan
Bilaga 4	Bedömningar och motiveringar, Resursskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Finspångs kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Viggestorpsskolan, Svälthagsskolan och Resursskolan den 13 oktober. Rektorsområdet får efter besöken ett beslut där bedömningar som rör de granskade skolorna redovisas.

Viggestorps rektorsområdes skolor granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolornas ledningsfunktion och de rutiner som skolorna ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Viggestorps rektorsområde, dels den information som samlats in under besöket då rektorn intervjuades och rundvandring med elever genomfördes. I underlaget ingår också en av Skolinspektionen genomförd elevenkät som genomfördes våren 2010. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Beskrivning av rektorsområdet

I Viggestorps rektorsområde finns tre skolor. Viggestorpsskolan som är en skola med förskoleklass till årskurs 6, Svälthagsskolan som har verksamhet för förskoleklass till årskurs 3, samt Resursskolan som har årskurs 4 till 9. Skolorna i Viggestorps rektorsområde har en gemensam rektor. I rektorns ansvarsområde ingår också skolbarnsomsorg.

Skolbarnsomsorgen inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i en särskild verksamhetsrapport.

Rektorsområdets administration och rektorsexpedition är belägen i Viggestorpsskolan.

Beskrivning av Viggestorpsskolan

Tabell 1.: Antal elever på Viggestorp skola

Viggestorpsskolan	Antal elever
Förskoleklass	17
Grundskola	215

Källa: Skolans egna uppgifter 20 oktober 2010

Viggestorpsskolan är belägen i Finspångs tätort. Skolan är byggd under slutet av 1960-talet och är ombyggd under åren 1992-1994 och år 2007.

Skolans verksamhet organiseras i två så kallade spår från förskoleklass till årskurs 6. Förskoleklasserna och fritidshemmen är lokalmässigt integrerade verksamheter i grundskolan.

Beskrivning av Svälthagsskolan

Tabell 2.: Antal elever på Svälthagsskolan

Svälthagsskolan	Antal elever
Förskoleklass	22
Grundskola	75

Källa: Skolans egna uppgifter 20 oktober 2010

Svälthagsskolan är belägen i Finspångs tätort. Skolan är byggd under slutet av 1960-talet och är ombyggd år 1992 och har kontinuerligt upprustats efter verksamhetens behov fram till år 2007.

Skolans verksamhet organiseras i två så kallade spår från förskoleklass till årskurs 3. Förskoleklasserna och fritidshemmen är lokalmässigt integrerade verksamheter i grundskolan.

Beskrivning av Resursskolan

Tabell 3.: Antal elever på Resursskolan

Resursskolan	Antal elever
Grundskola	8

Källa: Skolans egna uppgifter 20 oktober 2010

Resursskolan är en enhet med ett kommunövergripande upptagningsområde. Den har undervisning för elever i behov av särskilt stöd. Skolan har verksamhet från årskurs 4 till årskurs 9. På skolan finns ett arbetslag som består av grundskollärare, specialpedagog, fritidspedagoger och socialpedagog. Resursskolan har plats för 12 elever.

Bedömningar och motiveringar, Viggestorpsskolan

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolan redovisar en sammanställning av måluppfyllelsen i årskurs 5 i alla ämnen för år 2009, utom i ämnet samhällskunskap. Skolinspektionen understryker vikten av att alla ämnen årligen följs upp. Av sammanställningen framgår att ett fåtal elever inte når målen i årskurs 5. Särskilt är det i ämnena engelska och matematik som måluppfyllelsen är lägre, vilket även framgår av resultaten från de nationella ämnesproven. De nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik redovisar skolan i kvalitetsredovisningen för år 2009. Av totalt 37 elever är det tre elever som inte når kravnivån i ett eller två ämnen.

Skolan gör sammanställningar och analys av elevernas måluppfyllelse i årskurs 3, samt om eleverna når kravnivån på de nationella ämnesproven. Av den framgår att några elever inte når målen i matematik och svenska.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Individuella utvecklingsplaner utarbetas inte enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan har regelbundna utvecklingssamtal och vid dessa utarbetas individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen. Skriftliga omdömen ska från och med årskurs 4 ges i samtliga ämnen som ingår i de samhälls- och naturorienterande ämnena. I skolan får dock eleverna i årskurs 4, 5 och 6 ett gemensamt omdöme för de naturorienterande ämnena och ett gemensamt för de samhällsorienterande.

De individuella utvecklingsplanerna ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå de nationella målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. I en del planer som Skolinspektionen tagit del av saknas beskrivningarna av insatserna för elevens utveckling i relation till målen och kan inte sägas utgöra en plan för hur skolan ska ta ansvar för att eleven når målen. De individuella utvecklingsplanerna innehåller generellt vaga beskrivningar av skolans insatser. Det framgår inte tydligt vilka åtgärder som skolan ska vidta för att målen ska nås.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygg lärandemiljö

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

I Viggstorps rektorsområde finns ett dokument som benämns Likabehandlingsplan. Planen är avsedd att omfatta de skolor som finns i rektorsområdet. Resursskolan har dessutom ett komplement till planen. Huvuddelen av innehållet i likabehandlingsplanen är emellertid generell utan att göra någon åtskillnad mellan de olika enheterna och verksamheterna. Enligt kommentar till Skolverkets allmänna råd "För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" (s. 25) är huvudregeln att det ska finnas en plan för varje särskild verksamhet. Det är väsentligt för att planen ska fylla sitt syfte att behov och åtgärder utgår och beskrivs utifrån varje enhets specifika förhållande.

Av planen framgår inte vilka insatser som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året och hur dessa insatser relateras till en aktuell kartläggning. Enligt rektorsintervjun och av planen framgår det att en kartläggning sker arbetslagsvis. Exempelvis genom resultaten från skolans "lista över riskområden" som årligen genomförs.

Enligt skollagen ska en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan. Skolinspektionen förutsätter att skolans kommande planer innehåller sådana redogörelser. Av planen bör det även framgå hur eleverna varit delaktiga i arbetet med att ta fram planen.

Planen saknar perspektivet av vuxen som kränker elev och en beskrivning av vilka åtgärder som skolan då ska vidta. Det framgår dessutom inte vilket år planen avser.

Bedömningar och motiveringar, Svälthagsskolan

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolan gör en sammanställning och analys av elevernas måluppfyllelse i årskurs 3, samt andelen elever som når kravnivån på de nationella ämnesproven. Av sammanställningen framgår att några elever inte når målen i matematik och svenska.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Individuella utvecklingsplaner utarbetas inte enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan har regelbundna utvecklingssamtal och vid dessa utarbetas individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen. De individuella utvecklingsplanerna ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå de nationella målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I en del planer som Skolinspektionen tagit del av saknar beskrivningarna av insatser för elevens utveckling en relation till målen och kan inte sägas utgöra en plan för hur skolan ska ta ansvar för att eleven når målen. De individuella utvecklingsplanerna innehåller generellt vaga beskrivningar av skolans insatser. Det framgår inte tydligt vilka åtgärder som skolan ska vidta för att målen ska nås.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygg lärandemiljö

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Se motivering Viggestorpsskolan

Bedömningar och motiveringar, Resursskolan

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjlighet att nå lägst målen att uppnå i de ämnen eleverna har undervisning i.

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

Av skolans sammanställningar och resultat av betyg framgår att endast ett fåtal elever når målen i enstaka ämnen i årskurs 5 och i årskurs 9. Rektor och skolan måste intensifiera arbetet med att se till att alla elever får möjlighet att nå målen i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Individuella utvecklingsplaner utarbetas inte enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan har regelbundna utvecklingssamtal och vid dessa utarbetas individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen. De individuella utvecklingsplanerna ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå de nationella målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

I en del planer som Skolinspektionen tagit del av saknar beskrivningarna av insatser för elevens utveckling en relation till målen och kan inte sägas utgöra en plan för hur skolan ska ta ansvar för att eleven når målen. De individuella utvecklingsplanerna innehåller generellt vaga beskrivningar av skolans insatser. Det framgår inte tydligt vilka åtgärder som skolan ska vidta för att målen ska nås.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Åtgärdsprogram utarbetas inte enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Åtgärdsprogram ska utarbetas när en elev har behov av särskilda stödinsatser för att ha möjlighet att nå målen. Av åtgärdsprogrammen ska det även framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Rektor är ansvarig för att åtgärdsprogram utarbetas.

Skolans åtgärdsprogram utarbetas med hjälp av en mall med rubriker som ger förutsättningar att utarbeta åtgärdsprogram i enlighet med författningarna. Det finns emellertid åtgärdsprogram där det är svårt att se en koppling mellan vilka områden eleven behöver utveckla, vilka kortsiktiga mål som ska uppnås och vilka åtgärder som ska vidtas så att de nationella målen nås i de aktuella ämnena. I en del exempel av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av är tillvägagångssättet för uppföljningen otydligt beskriven och elevernas behov alltför summariskt beskrivna.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygg lärandemiljö

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Se motivering Viggstorpsskolan

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen utgår inte från och omfattar inte kursplanernas krav i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

2 kap 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Resursskolan anordnar undervisning i grundskolans samtliga ämnen utom kemi och teknik. I kemi och teknik kan inte skolan ge en utbildning som motsvaras av kraven i kursplanerna. Detta beror enligt rektorn delvis på brist på ändamålsenliga lokaler.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande

Bedömning:

Eleverna har anpassad studiegång som inte är individuellt anpassad för varje elevs unika situation

Författningsstöd:

5 kap 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Rektor har fattat beslut om anpassad studiegång för samtliga elever i Resursskolan baserat på att det fattas lokaler för undervisning i kemi och teknik. Detta är inte i enlighet med författningarna eftersom en anpassad studiegång måste individualiseras efter varje elevs unika situation och förutsättningar.